

Ffurflen E

(Datganiad ariannol am orchymyn ariannol neu am gymorth ariannol ar ôl ysgariad neu ddiddymiad dramor ayb)

Canllawiau

Ynghylch y canllawiau hyn:

- Maent yn esbonio rhai o'r termau a ddefnyddir yn Ffurflen E, sydd o bosibl yn anghyfarwydd i chi.
- Mae'r nodiadau pwysicaf mewn print **bras**. Peidiwch â'u hanwybyddu os gwelwch yn dda.
- Hefyd, mae rhestr atgoffa yn Ffurflen E sy'n dweud wrthyhych pa ddogfennau y bydd angen i chi eu cynnwys gyda'r ffurflen.

Bwriad y canllawiau hyn yw eich helpu i lenwi Ffurflen E a dyna i gyd. Os oes arnoch angen rhagor o help, dylech siarad â chyfreithiwr, Canolfan Cyngor Ar Bopeth, canolfan cyngor cyfreithiol neu ganolfan gyfraith. Efallai eich bod yn gymwys i gael cymorth arian cyhoeddus tuag at eich costau cyfreithiol gan Gronfa'r Gwasanaeth Cyfreithiol Cymunedol.

Cofiwch, er y bydd staff y llys yn fodlon helpu gyda materion trefniadol, ni allant gynnig unrhyw gyngor cyfreithiol i chi.

Cyflwyniad

Os byddwch chi neu eich priod/partner sifil yn gwneud cais i'r llys am orchymyn ariannol neu am gymorth ariannol, **rhaid** i chi a'r unigolyn arall lenwi Ffurflen E ar wahân.

Diben y ffurflen yw eich galluogi i roi manylion llawn eich trefniadau ariannol i'r llys.

Rhaid i chi lenwi Ffurflen E a'i hanfon i'r llys, ac anfon copi i'r parti arall, o leiaf 35 diwrnod cyn dyddiad yr Apwyntiad Cyntaf. Mae dyddiad yr Apwyntiad Cyntaf i'w weld ar Ffurflen C (Hysbysiad o apwyntiad cyntaf) ac fe'i hanfonir atoch gan y llys.

Dylech fod yn ymwybodol y gall y llys wneud gorchymyn am gostau yn eich erbyn os na fyddwch yn ffeilio Ffurflen E mewn pryd.

Os byddwch chi a'r unigolyn arall wedi cytuno ynghylch y materion ariannol, does dim angen i'r naill na'r llall ohonoch lenwi Ffurflen E. Dylech gyflwyno'ch cytundeb (a elwir weithiau'n gais cytundebol) i'r Llys cyn yr Apwyntiad Cyntaf.consent application)

Dylech sicrhau bod unrhyw ddogfennau sy'n berthnasol i'r cais hwn yn cael eu cynnwys gyda Ffurflen E.

1 Gwybodaeth Gyffredinol

- Adran 1.6:** Os nad ydych yn sicr, gall y llys roi'r dyddiadau hyn i chi. Cofiwch roi rhif eich achos wrth holi am fanylion.
- Adran 1.11:** Dim ond os ydych chi neu'ch plentyn/plant yn dioddef o unrhyw anabledd corfforol neu feddyliol y mae angen i chi ddarparu manylion. Does dim angen i'r llys gael gwybod am fân afiechydon.
- Adran 1.13:** Rhaid i chi roi manylion unrhyw asesiadau Asiantaeth Cynnal Plant, cytundebau neu orchmynion llys gyda golwg ar gynhaliaeth plentyn.
- Hefyd, os oes cais wedi'i wneud i'r Asiantaeth Cynnal Plant ond nad oes penderfyniad wedi'i wneud, rhowch wybod i'r llys beth yw canlyniad y cais, ar ôl i'r penderfyniad gael ei wneud. Os ydych angen cymorth i lenwi'r adran hon, gallwch gysylltu â Llinell Ymholiadau Genedlaethol yr Asiantaeth Cynnal Plant (Ffôn 0845 7133133)
- Adran 1.15:** Dylech roi manylion unrhyw achosion llys blaenorol neu bresennol rhyngoch chi â'r unigolyn arall. (Byddai'n help i'r llys hefyd petaech yn rhoi manylion cryno am natur yr achosion hyn e.e. trefniadau preswyllo/cyswllt ar gyfer y plant.)

2 Manylion Ariannol

- Adran 2.1;** Rhaid i chi ddweud wrth y llys os ydych yn berchen neu'n rhan-berchen ar y cartref teuluol (neu unrhyw eiddo arall) a faint ydy ei werth ar hyn o bryd yn eich tyb chi.
- Gallwch gael manylion rhif teitl y Gofrestrfa Tir a'r gweddill sydd i'w dalu ar unrhyw forgaïs drwy gysylltu â'r cwmni lle mae eich morgais. Gallwch hefyd gael rhif eich Teitl Cofrestrfa Tir gan Gofrestrfa Tir EM, Lincoln's Inn Fields, Llundain, WC2A 3PH (Ffôn 020 7917 8888)
- Adran 2.3:** Dylid cynnwys cyfrifon banc sydd yn dangos gorddrafft yn yr adran hon, ac nid yn adran 2.9.
- Adran 2.10:** I gael rhagor o wybodaeth am Dreth Enillion Cyfalaf, cysylltwch â Chyllid a Thollau EM sy'n cynhyrchu llyfryn am ddim o'r enw "**Treth Enillion Cyfalaf - cyflwyniad**". (**Cyfeirnod – CGT1**). Rhif ffôn 0845 9000404. Efallai yr hoffech geisio cyngor cyfreithiol a/neu ariannol i ateb y cwestiwn hwn.
- Section 2.13:** Rhaid i chi roi manylion i'r llys am eich holl hawliau pensiwn, unrhyw hawl iawndal Y Gronfa Diogelu Pensiynau (pa un ai'n hawl presennol neu'n ddisgwyledig), gan gynnwys y rheiny sy'n ymwneud â'ch swydd gyfredol a/neu swydd flaenorol a/neu sy'n codi o aelodaeth o gynllun pensiwn personol (h.y. un rydych wedi'i drefnu'n breifat).
- Os ydych wedi cael prisiad o'ch hawliau pensiwn neu'ch buddiannau gan y sawl sy'n gyfrifol am eich cynllun pensiwn, rhaid i chi roi copi ohono gyda Ffurflen E. (Dim ond os na fydd y prisiad yn fwy na blwydd oed ar ddyddiad yr apwyntiad cyntaf y cewch ddefnyddio hwn.) Os nad ydy'r wybodaeth hon gennych chi, neu os yw'r prisiad sydd gennych dros flwydd oed, dylech ysgrifennu at y sawl sy'n gyfrifol am eich cynllun pensiwn gan ofyn iddynt roi prisiad diweddar i chi. Os nad yw'r prisiad ar gael, dylech roi copi o'ch llythyr yn gofyn am y prisiad gyda Ffurflen E ynghyd ag unrhyw ateb gan y cynllun pensiwn yn rhoi gwybod i chi pa bryd fydd y wybodaeth hon ar gael. Os bydd gennych fwy nag un cynllun pensiwn rhaid i chi ddarparu'r wybodaeth hon ar gyfer pob un.
- Bydd gweinyddwyr eich cynllun yn gallu darparu'r wybodaeth sydd ei hangen. **Gall fod o help i chi anfon copi o adran 2.13 Ffurflen E at y gweinyddwyr.**

Os oes gennych gynllun pensiwn galwedigaethol, bydd eich cyflogwr yn gallu rhoi enw a chyfeiriad gweinyddwyr eich pensiwn i chi.

Os oes gennych gynllun pensiwn personol (h.y. wedi'i drefnu'n breifat) dylech gysylltu â'r gweinyddwyr yn uniongyrchol. Os ydych yn ansicr ynghylch manylion eich cynllun pensiwn, gallwch gysylltu â:

The Pensions Schemes Registry
PO Box 1NN
Newcastle Upon Tyne
NE99 1NN

Dylech gael prisiad o'ch pensiwn gwladwriaeth ychwanegol drwy wneud cais am y ffurflen BR20 o'r cyfeiriad neu'r rhif ffôn isod. Efallai y byddai'n ddefnyddiol i chi hefyd ofyn am ragamcan o'r budd-dal a fydd yn cael ei dalu drwy lenwi'r ffurflen BR19 sydd hefyd ar gael o'r cyfeiriad isod neu drwy ffonio'r rhif isod neu o unrhyw swyddfa nawdd cymdeithasol.

Future Pensions Centre
The Pension Service
Tyneview Park
Whitley Road
Newcastle upon Tyne
NE98 1BA

Rhif ffôn: 0845 3000168

Os oes gennych unrhyw hawl i iawndal Y Gronfa Diogelu Pensiynau, dylech gael prisiad ar gyfer pob un hawl iawndal ar wahân gan Fwrdd Y Gronfa Diogelu Pensiynau o'r cyfeiriad isod.

Er sylw: Compensation Team
The Pension Protection Fund
Knollys House
17 Addiscombe Road
Croydon
Surrey
CR0 6SR

Sylwch: Cofiwch roi eich Rhif Yswiriant Gwladol i'r llys. Os nad oes blwch ar gyfer y rhif ar y Ffurflen E rydych yn ei defnyddio, ysgrifennwch y rhif dan 'Enw a Chyfeiriad eich cynllun neu'ch polisi pensiwn'.

Adran 2.14: "Asedau anwireddadwy" ydy'r rheini nad oes modd eu troi'n arian parod yn rhwydd.

Bydd cyfreithiwr yn gallu'ch cyngori ynghylch a ydy ased yn un gwireddadwy ai peidio. Os oes unrhyw amheuaeth, dylid sôn am yr ased yn yr adran hon a bydd y barnwr yn penderfynu.

Adran 2.20 a 2.21: Ceir yma grynoded o'r wybodaeth roesoch chi o'r blaen yn Rhannau 1-10 Ffurflen E. I'w llenwi, bydd rhaid i chi gyfeirio yn ôl at bob adran eto a dim ond nodi'r ffigur yn y blwch sydd ag un o lythrennau'r wyddor wrth ei ymyl fel cyfeirnod. Er enghraifft, fe welwch chi'r ffigur ar gyfer (A) ar dudalen 4, yn adran 2.1.

3 Gofynion Ariannol

Adran 3.1: Yn y blwch â phennawd 'Anghenion Incwm eich hunan', bydd angen i chi gynnwys cost wythnosol, misol neu flynyddol pob un eitem. Er enghraifft, dylai gynnwys taliadau pan brynir car neu nwyddau'r cartref ar gredyd. *(Os byddwch chi'n mynd yn brin o le wrth lenwi'r adran hon, ewch ymlaen ar ddalen arall a'i rhoi ynghlwm wrth Ffurflen E, gan rifo'n glir yr adran maent yn cyfeirio ati e.e. adran 2.3 parhad)*

Adran 3.2: Dylech hefyd gynnwys yn yr adran hon fanylion unrhyw eitemau rydych yn gobeithio'u prynu yn y dyfodol agos. Er enghraifft, cost resymol prynu car neu dŷ newydd.

4 Gwybodaeth arall

Adran 4.2: Mae'r term 'safon byw' yn eich gwahodd i fynegi eich safbwynt neu'ch barn eich hun. Ceisiwch roi manylion sy'n dangos pa fath o fywyd yr oeddech chi a'r teulu'n ei fwynhau yn ystod eich priodas neu eich partneriaeth sifil. Er enghraifft, sawl gwaith roeddech chi'n mynd ar wyliau dros gyfnod o flwyddyn.

Adran 4.3: Nid at gyfraniadau ariannol y mae'r term 'cyfraniad' yn cyfeirio ato'n unig, ac fe allwch gynnwys y ffaith eich bod wedi gofalu am gartref y teulu ac wedi gofalu am uned y teulu.

Adran 4.6: Os ydych wedi ailbriodi neu ffurfio partneriaeth sifil (neu'n bwriadu gwneud hynny) wedi hynny neu'n byw gyda rhywun arall (neu'n bwriadu gwneud hynny) bydd angen i chi lenwi'r adran hon. Mae'n bwysig bod gan y llys sy'n gwneud y penderfyniad ddarlun mor gyflawn ag y bo modd o'r sefyllfa ariannol.

5 Y Gorchymyn a geisir

Efallai yr hoffech geisio cyngor cyfreithiol i ateb y cwestiynau yn y rhan hon o Ffurflen E. Mae'n bosibl eich bod yn gymwys i gael cymorth cyhoeddus tuag at eich costau cyfreithiol gan Gronfa'r Gwasanaeth Cyfreithiol Cymunedol.

Adran 5.3: 'Gorchymyn Osgoi Gwaredu' ydy'r gorchymyn y gall y llys ei wneud i osod o'r naill du neu wrthdroi trafodiad sydd eisoes wedi'i wneud (neu un rydych yn credu sydd ar fin cael ei wneud) e.e. gwerthu/morgeisio tir neu ased arall. Efallai eich bod yn meddwl bod y parti arall yn cymryd y cam hwn er mwyn eich atal chi rhag rhannu'r budd, neu fe allai gael yr effaith o leihau'r asedau sydd ar gael i'w dosbarthu rhyngoch chi..

Rhestr o ddogfennau i gyd-fynd â Ffurflen E

A chithau bellach wedi gorffen llenwi Ffurflen E, gwnewch yn sicr bod y copïau o'r eitemau sydd yn y rhestr atgoffa, sy'n berthnasol i'ch cais, wedi'u rhoi ynghlwm.

Peidiwch â chynnwys dogfennau gwreiddiol, ond yn hytrach sicrhewch eu bod ar gael ar gyfer eu harchwilio gan y parti arall a'r Llys.

Os na allwch roi copïau o ddogfennau ynghlwm wrth Ffurflen E wrth i chi ei ffeilio *rhaidd* i chi ychwanegu nodyn byr at Ffurflen E yn esbonio pam nad oedd modd i chi eu cynnwys.

Sylwch os gwelwch yn dda – rhaid i chi gadarnhau unrhyw gopïau o ddogfennau y dymunwch eu rhoi ynghlwm wrth Ffurflen E fel arddangosiad neu atodiad i Ffurflen E.

Datganiad Gwirionedd bod yr wybodaeth a roesoch chi yn Ffurflen E yn wir

Rhaid llenwi'r adran hon. Rhaid ichi gadarnhau bod yr wybodaeth a roesoch yn datgelu'n llawn, yn ddidwyll, yn glir ac yn gywir eich amgylchiadau ariannol ac amgylchiadau perthnasol eraill.